

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5OboE/159/2013
Identifikačné číslo spisu:	3804899110
Dátum vydania rozhodnutia:	17.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3804899110.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSŤ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, proti povinnému: B. R., bytom X. o vymoženie 613,42 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 16Er 1137/2004, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2013 č. k.: 5 CoE 2/2013-49, takto

rozhodol:

I. Konanie o odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2013, č. k.: 5CoE/2/2013-49 z a s t a v u j e .

II. Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .

III. Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2013, č. k.: 5CoE/2/2013-49 o d m i e t a .

Povinnému náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza 20. apríla 2005 poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe notárskej zápisnice spísanej 6. augusta 2004 notárom JUDr. Jarmilou Kováčovou pod sp. zn. N 1458/2004, NZ 63021/2004.

Unesením z 29. januára 2013 č .k. 16 Er 1137/2004-27 Okresný súd Prievidza exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). V odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že notárska zápisnica, pripojená k návrhu na vykonanie exekúcie, nie je vykonateľný exekučný titul (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku) a v nej obsiahnutý právny úkon je absolútne neplatný. Podľa názoru okresného súdu v danej veci existuje reálny rozpor v záujmoch povinného a v záujmoch Mgr. Tomáša Kušnira, ktorý zastupoval povinného pri spisovaní notárskej zápisnice, i keď povinný ho splnomocnil na tento právny úkon ešte v zmluve o úvere. V prípade Mgr. Tomáša Kušnira ako splnomocnenca ide o osobu známu iba oprávnenej a vybranú výlučne oprávnenou bez možnosti ovplyvnenia tohto výberu povinným. Povinný s touto osobou ani neprišiel do kontaktu a je pre neho absolútne neznáma. Takáto osoba, podľa názoru

okresného súdu, nemôže konať v záujme povinného, ale iba v záujme oprávnenej a na základe jej žiadosti bez toho, aby hájila záujmy povinného. Záujmy splnomocnenca a splnomocniteľa sú diametrálne odlišné, a preto Mgr. Kušnir nie je spôsobilý zastupovať dlžníka pri spisovaní notárskej zápisnice. Z toho dôvodu je tento právny úkon absolútne neplatný v zmysle §-u 39 OZ a nemôže slúžiť ako exekučný titul. Poznamenal, že uvedený právny názor bol publikovaný aj v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2010 zo dňa 25. 11. 2010. Napokon vyslovil, že oprávnený je povinný zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 91,03 eur.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Trenčíne uznesením z 19. júna 2013 sp. zn. 5 CoE 2/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa v danej veci správne skúmal, či notárska zápisnica, pripojená k návrhu na vykonanie exekúcie, je vykonateľný exekučný titul a že pri tom dospel k správnenému zisteniu, že Mgr. Tomáš Kušnir nebol oprávnený zastupovať povinného, lebo dohoda o zastúpení, ktorú s povinným uzavrel, je z dôvodov uvedených v § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatná - povinný bol totiž pri týchto právnych úkonoch zbavený možnosti konať na základe svojej slobodnej vôle. Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa správne na podklade vyššie uvedených skutočností podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekučné konanie zastavil, keďže notárska zápisnica nie je listinou o právnom úkone o uznaní dlhu povinného, lebo pre neplatné splnomocnenie účastníka nie je verejnou listinou a ani spôsobilým exekučným titulom podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku.

Odvolací súd taktiež rozhodol o návrhu oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a predloženie veci Súdnemu dvoru Európskej únie tak, že návrh oprávnenej zamietol, keď dospel k záveru, že v prejednávanej veci neexistuje dôvod obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únievého práva na Súdny dvor EÚ. Vychádzal pritom z ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. Súd je povinný obligatórne prerušiť súdne konanie, ak rozhodol o tom, že požiada podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ (pôvodne čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) Súdny dvor Európskej únie o vydanie rozhodnutia o predbežnej (prejudiciálnej) otázke. Konanie o predbežnej otázke podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ má povahu osobitného nesporného a medzitýmneho konania, v ktorom má Súdny dvor EÚ právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady ES. Konanie o predbežnej otázke je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva. Zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva. Odvolací súd poukázal na ust. § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekučné konanie nemožno prerušiť. V tomto konaní nie je daný zákonný dôvod na prerušenie konania.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená odvolaním a dovolaním.

Oprávnená svoje odvolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2013, č. k. 5 CoE/2/2013-49 odôvodnila tým, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.) a že napadnuté uznesenie v časti, ktorou bol zamietnutý návrh oprávnenej na prerušenie konania, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľný.

V dovolaní uviedla, že v konaní došlo k vadám uvedených v ustanovení § 237 O. s. p., keď súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 237 písm. a/ O. s. p.), v tej veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.), nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Ďalej uviedla, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a tiež aj to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Vo vzťahu k jednotlivým dôvodom dovolania poukázala na argumentáciu uvedenú v dôvodoch odvolania.

Oprávnená podala 1. augusta 2013 doplnenie dovolania voči uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne. V doplnení dovolania poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn.: II. ÚS 136/2008 v súvislosti s

argumentáciou oprávnenej, týkajúcou sa porušenia povinnosti súdu prvého stupňa skúmať notársku zápisnicu z pohľadu hmotného práva, ako aj nález II. ÚS 140/2010. Podľa dovolateľky, exekučný súd by mal vo svojom rozhodnutí uviesť, na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a pod akú neprijateľnú podmienku ju subsumuje podľa § 53 ods. 4 písm. a/ až r/ Občianskeho zákonníka. Dovolaťka vytýkala odvolaciemu súdu, že vec nesprávne právne posúdil z hľadiska právnej kvalifikácie neprijateľnej zmluvnej podmienky, z hľadiska ustanovení právnych predpisov EÚ a z hľadiska rozhodnutí súdneho dvora EÚ. Nevysporiadal sa s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nezdôvodnil, prečo považuje za neprijateľnú podmienku splnomocnenie (jednostranný právny úkon), ktorým dlžník dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Predmetné splnomocnenie sa v zozname nekalých podmienok uvedených v prílohe článku 3 ods. 3 Smernice Rady 93/13/EHS výslovne nenachádza. Podľa názoru dovolateľky je v danom prípade nutné požiadať Súdny dvor Európskej únie o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“. Z toho dôvodu navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia a konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2013 sp. zn.: 5 CoE/2/2013.

Oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bola účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade, podala odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, najvyšší súd konanie o jej odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca 2013 sp. zn.: 3 Cdo 28/2013 a sp. zn.: 3 Cdo 24/2013) s tým, že odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa a najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal najskôr, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 30. apríla 2013 sp. zn. 2 ECdo 16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn. 2 ECdo 90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn. 2 ECdo 20/2013, 2 Cdo 83/2013, 2 Cdo 49/ 2013 a z 26. júla 2013 sp. zn. 2 ECdo 63/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danej veci síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, Exekučného poriadku a zákona č. 244/2002 Z. z.). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, a g/ O. s. p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. februára 2013 sp. zn. 2 Cdo 17/2013 a z 26. júna 2013 sp. zn. 2 Cdo 7/2013, 2 Cdo 49/2013, 2 Cdo 83/2013, 2 ECdo 20/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) - o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj Mgr. Tomášom Kušnírom udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku),

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku), ide o dôvod, so zreteľom na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (aj s poukazom na obsah a dôvodnosť odvolania oprávnenej). Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námietka dovolateľky, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov rovnako, nie je dôvodná.

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade notárska zápisnica - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - nie je vykonateľný exekučný titul.

V súvislosti s námietskou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnému náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.